

THE MARKET OF LIGHTING PRODUCTS IN BULGARIA (FOR INTERIOR LIGHTING INSTALLATIONS)

Nicolina Yaneva

Пазарът на светлотехнически изделия в България (за вътрешни осветителни уредби)*

Николина Янева

Synopsis

The paper represent an attempt to analyze and to present the structure of the Bulgarian market (for the products used in the interior lighting) and the tendencies in it's development during the past three years (1996, 1997 and 1998). The information is based on the experience and the examinations carried out in the Lighting Laboratory (TU - Sofia).

В съвременните икономически условия на България е истинско предизвикателство да се установи какъв е пазарният дял на даден продукт. Тенденциите се усещат и интуитивно, но един опит за цифрово маркиране на пазара на светлотехнически изделия би бил полезен, колкото и спорен да е той. За постигане на тази цел се изисква събиране и съпоставяне на информация от всички съществуващи източници, което не винаги е възможно или изисква целенасочени действия за по-продължителен период от време. Самата информация е необходимо да се обработи по подходящ начин.

В този доклад резултатите са получени основно от информацията преминаваща през НИИЛ по осветителна техника при ТУ - София. Като коригиращ фактор се използва оценката за потреблението на светлотехнически изделия. Тази оценка е направена въз основа на статистически данни за бита и стопанското развитие на страната и резултати от проведени изследвания за потреблението на електроенергия за осветление. Анализът е най-пълен и цялостен за 1997год. Дадени са резултати за двете съседни на 1997 години с цел да се ситуират данните за 1997год. и да се добие макар и бегла представа за тенденциите на пазара на тези изделия.

Номенклатурата на светлотехническите изделия е разделена на три основни групи:

- светлинни източници;
- пуско-регулираща апаратура (ПРА);
- осветителни тела.

Анализът е направен по страни и по фирми, като са избрани водещите първи пет страни или фирми. Даден е броя на изделията, а не левовата им равностойност. Във всички таблици е дадено процентното съотношение, като се счита че то е по-представително за това изследване при което най-трудно могат да се оценят абсолютните количества и стойности. Самите страни и фирми са разделени на четири групи:

- фирми и страни от Европейската общност;
- фирми и страни от страните от бившия соц. лагер;
- фирми от България;
- фирми от други страни.

В това проучване не са включени светлотехническите изделия за външно осветление, което не може да се пренебрегне при оценка на пълната картина на светлотехническия пазар.

В България в периода 1996-1998год. са действали около 70-80 фирми-производителки, производителки и вносителки или чисто търговски фирми на светлотехнически изделия. От тях:

- 3 фирми за светлинни източници, но не само св. източници;
- 8 за ПРА, като само две единствено за ПРА;
- 72 за осветители.

Делът на българските фирми, произвеждащи осветители е най-голям на пазара на осветители и това стеснява до 3-4 пъти вноса на осветители в сравнение с вноса на лампи и ПРА, което се вижда от таблица 8. Увеличава се относителния дял на осветители с луминесцентни лампи - таблица 7.

На българския пазар трайно са се настанили фирми от Гърция и Турция, като делът на традиционни български партньори като Германия и Италия намалява, за което има много причини, но основната е финансова - купува се от там от където е по-евтино. С това се обяснява широкото навлизане на стоки от Китай - таблица 6.

В таблици от 3 до 5 подробно е представена структурата на пазара за 1997 год. по основните три групи светлотехнически изделия и по основните групи страни и фирми. Безспорни лидери във вноса на светлинни източници и ПРА са големите фирми като: Филипс, Осрам, Дженерал Електрик, Тридоник, Хелвар и др., но тенденцията е и техният дял да намалява за сметка на Китай и др. страни. Изключение е положението с нажежаемите лампи (НЛ), където лидер остава Русия и др. страни от ОНД - таблица 2.

Безспорно най-употребявани продължават да бъдат НЛ (главно в бита, като се оценява че приблизително годишно се използват 15.5 - 16 млн. лампи). Луминесцентните лампи (ЛЛ) се използват основно в магазинната мрежа и производствения сектор, където тенденциите на развитие са динамични и разнопосочни. Компактните луминесцентни лампи (КЛЛ) бавно навлизат на българския пазар - таблица 1.

Всички получени и представени в доклада данни са условни и категорични изводи не биха могли да се направят. Информацията в този доклад дава възможност за допълнителни изводи и интерпретации според вижданията на всеки специалист в светлотехниката.

Тези данни биха могли да бъдат добра основа за по-задълбочени и полезни изследвания, резултатите от които да станат фактор за нашето цялостно развитие във всички сфери на светлотехниката.

Таблица 1 - Разпределение на лампите от внос по тип и по години

Тип лампи	1996год.	1997год.	1998год.
НЛ	47%	93.7%	93.4%
ХНЛ	8.5%	0.6%	0.4%
ЛЛ	30.8%	3%	0.94%
КЛЛ	0%	0.8%	0.3%
Други	13.7%	1.9%	4.9%

Таблица 2 - Разпределение на лампите от внос по страна или фирма и по година

Страна или фирма	1996год.	1997год.	1998год.
Русия+ОНД	29.1%	80%	75%
Tungsrarn	7.2%	2.1%	0.2%
Philips	10.5%	5.4%	0.7%
Osram	17.6%	0.8%	2.2%
Sylvania	4.4%	1.1%	0.6%
GE (Турция)	0.7%	7.3%	8.0%
Китай и ДИ	19%	0.19%	0.5%
Други	11.5%	3.11%	12.8%

Таблица 3 - Разпределение на пазара на лампи

Фирми от ЕО	1997год. 1 090 000 бр. = 4.15% от целия пазар
Philips	1.9%
GE (Турция)	1.26%
Osram	0.76%
Sylvania	0.19%
LEUCI	0.04%
Фирми от бившия соц. лагер	1997год. 3 096 850 бр. = 11.6% от целия пазар
Tungsrarn	0.38%
Русия+ОНД	11.22%
Фирми от България	1997год. 22 080 000 бр. = 84.06% от целия пазар
Светлина АД - Сливен	83.76%
ДЗУ - Ст. Загора	0.30%
Фирми от другаде	1997год. 50 000 бр. = 0.19% от целия пазар
Китай и далечния изток	0.19%

Таблица 4 - Разпределение на пазара на ПРА

Фирми от ЕО	<u>1997Год.</u> 58 240 бр. = 17.36% от целия пазар
Vossloh Schwabe	8.9%
Tridonic	4.8%
Helvar	3.6%
Osram	0.03%
Philips	0.03%
Фирми от бившия соц. лагер	<u>1997Год.</u> 0 бр. = 0% от целия пазар
Фирми от България	<u>1997Год.</u> 278 550 бр. = 81.14% от целия пазар
Електростарт - Вършец	71.3%
Денима	3.0%
Екоенергия - Ст. Загора	2.32%
ДЗУ Ст. Загора	2.32%
АМГ - София	2.2%
ЕТ Рос - София	1.5%
Фирми от другаде	<u>1997Год.</u> 0 бр. - 0%

Таблица 5 - Разпределение на пазара на осветители

Фирми от ЕО	<u>1997год.</u> 22 453 бр. = 5.53% от целия пазар
Различни фирми от Гърция	2.38%
Philips	1.42%
Различни фирми от Италия	0.83%
Различни фирми от Германия	0.72%
ERCO	0.04%
STAFF	0.04%
ZUMTOBEL	0.04%
TARGETTI	0.04%
MASSIVE	0.02%
Фирми от бившия соц. лагер	<u>1997год.</u> 0 бр. = 0 % от целия пазар
Фирми от България	<u>1997год.</u> 448 000 бр. = 57.9 % от целия пазар
Корела - Търговище	20.6%
Мегалукс	12.4%
Осв. техника - Котел	10.5%
Светлина АД - Ст. Загора	8.2%
Кварц - Сливен	6.2%
Всички останали общо	37.27%
Фирми от другаде	<u>1997год.</u> 9241 бр. = 2.3 % от целия пазар
Др. страни вкл. Китай	1.9%
От Турция	0.4%

Таблица 6 - Разпределение на пазара на осветители от внос.

Страна	Пазарен дял от вноса, % 1996год.	Пазарен дял от вноса, % 1997год.	Пазарен дял от вноса, % 1998год.
Гърция	19.7%	38.2%	14.3%
Турция	26.1%	6.4%	5%
Италия	22.2%	13.3%	2.8%
Германия	22.5%	11.5%	1.2%
Други (Китай, Чехия, Македония, Испания, Франция и др.)	9.5%	30.6%	76.7%

Таблица 7 - Разпределение на осветителите от внос според св. източник

Осветител с:	1996год.	1997год.	1998год.
Нажежаеми лампи	73.1%	52.5%	38.2%
Луминесцентни лампи, включително и КЛЛ	22.2%	34.7%	38.9%
Др. видове лампи	4.7%	12.8%	22.9%

Таблица 8 - Съотношение собствено производство и внос за лампи, ПРА и осветители

	Светлинни източници	ПРА	Осветители
Собствено производство	84.06%	82.7%	94.1%
Внос	15.94%	17.3%	5.1%

* - Настоящият доклад е написан въз основа на материали и изследвания, проведени в НИИЛ ОТ при ТУ - София.

Николина Янева, маг.физик в НИИЛ"Осветителна техника", ТУ - София,
 София 1797 - Студентски град, Блок III, каб. 3101а
 Тел.: 02-636-27-14; 02-636-39-03; Факс: 02-68-67-19
 E-mails: NIKYAN@ROCKETMAIL.COM
